

Dárek pro učitele: nejlepší tipy do suplované hodiny

10.12.2009 Rodina a škola str. 10 Téma

Při anketě mezi čtenáři jsme se ptali, co by uvítali jako vánoční dárek v Rodině a škole. Několik z nich odpovědělo, že jsou to tipy na hodiny suplování. Tak tady jsou! Milé čtenářky, milí čtenáři, naši stálí autoři před vámi odhalují své nejlepší recepty.

Trénink čtenářských dovedností pomocí zajímavé aktuality z médií

Zaujala vás nějaká aktuální písemná novinka v tisku či na internetu? Bylo by fajn předložit ji k popřemýšlení žákům např. i v libovolné suplované hodině? Tak hurá na to!

Hodinu je vhodné začít např. otázkou „Už jste někdy slyšeli, že...?“, nebo klidně i písemnou evokací, aby se zapojili opravdu všichni. (Např. „Napište v následujících třech minutách, co vás napadá, když se řekne...?“ a následně Chce nám někdo přečíst, co ho napadlo?“) Potom stačí už jen rozdat žákům namnožený textík (článek z novin či časopisu, aktualitu ze seriózních stránek internetu), který vás včera či v posledních dnech opravdu „hooooodně překvapil“. No jo, jenže, co když žáci nebudou předložený článku považovat za zajímavý anebo se čtení rozhodnou jen předstírat? Jak mít jistotu, že ho přečtou s porozuměním? Hm, a co třeba mít přichystánu (nejen pro tyto nenadálé potřeby) přesnou osnovu pokynů, jak konkrétně mají žáci s daným textíkem pracovat? Např. následující:

Příprav z daného textu kratičkou shrnující písemnou informaci pro své spolužáky. Tvoje zpráva týkající se daného článku musí obsahovat:

- 1) Výstižný stručný název tvé informace (nemusí se shodovat s názvem původního článku.)
- 2) Shrnující informaci z článku zapsanou vlastními slovy v rozsahu 3 - 5 vět.
- 3) Podtržení – podle tebe - nejdůležitější informace ve tvém shrnutí.
- 4) Objasnění alespoň jednoho cizího slova obsaženého v textu (vyber z textu nějaké méně známé slovo či sousloví a zkus k němu připsat svoje vysvětlení).
- 5) Aspoň dvě otázky, které tě k danému textu při jeho pročítání (či hned potom) napadají.
- 6) Tvůj názor k dané problematice popisované v textu (aspoň 2 věty o tom, co si o popisovaném myslíš ty).

Hotovo? Podařilo se nám splnit v daném čase všech šest pokynů? (případně: Komu ne, proč?) Tak schválně: Jaký jste zvolili název své informace, máme všichni stejný? Co v článku bylo podle vás nejdůležitější? Byla tam nějaká cizí slova? Co to znamená? Jaké otázky vás napadaly? Umíme na ně odpovědět? No, a po společné reflexi může klidně následovat i zápis jedniček do žákovských za splnění všech pokynů.

Cože? Že vaši žáci jsou na podobný úkol ještě příliš malí (nebo naopak už velcí)? Pokyny se samozřejmě dají snadno upravit i pro menší (větší). Stačí např. ubrat (přidat) v pokynech počet povinných vět, zájemcům lze umožnit místo psaní třeba kreslení... I v tomto případě samozřejmě platí, že kdo chce - hledá způsob, kdo nechce - hledá důvod... Pavel Wojnar ZŠ Mendelova, Karviná – Hranice

Vyjádřete vztah k učivu

Ač přichází suplování snad pokaždé nevhod, jeho přínos považuji za velmi obohacující. Díky němu vstupuje do zaběhnutého, týden co týden se opakujícího dění zpestřující element. Jedná se o okamžiky svým způsobem výjimečné, alespoň pro mě coby učitele, neboť jejich charakter se tak trochu podobá posezení s kolegy někde mimo školu u kávy či piva. Pobýt spolu a něco se o sobě vzájemně dovědět tvoří slavnostnější podíl ze suplované hodiny. Zbylé části bych dal přívlastek pracovní a její náplň chápu v potvrzování smyslu výuky onoho suplovaného předmětu a podporování motivace žáků. Co tím myslím? Vlastně jen pouhé vyjádření svého vztahu k danému předmětu, objasnění jeho smyslu v mém životě, ale také přiznání a projev lítosti nad tím, že se mi leccos vykourilo z hlavy, či případné poděkování žákům za doplnění vědomostí. I pro obyčejné klábosení o životě s občasnou diskuzí plnou emocí ve spojení s právě aktuálním tématem podle učebního plánu (vodstvo Asie, kostra holuba, trojčlenka, kyseliny, punské války atp.) bývá časový rozsah 45 minut nedostačující, takže na jiný program už nezbyvá čas. Jan Michal Mleziva Vezměte si do hodiny Pižduchy

Zeptala bych se žáků, co je napadne, když se řekne Pižďuch? – Jaká postava by to mohla být a jaké vlastnosti by mohla mít? Následovala by četba několika krátkých textů z Havlových Pižďuchů (Pižďuchové, napsal Václav Havel, namaloval J. Sopko, vyd. Meander, 2003.) + soupis jejich charakteristických rysů a srovnání, jestli se nám pod názvem Pižďuch vybavilo něco podobného jako Havlovi.

Na téma Pižďuch bych pak psala spolu s žáky 6 x 3 minuty volným psaním:

POPIŠ : Podívej se na P. zblízka, byť jen svým vnitřním zrakem, a popiš, co vidíš... Barvy, tvary, rozměry apod.

POROVNEJ/SROVNEJ: Čemu nebo komu se P. podobá? Od čeho nebo od koho se liší?

ASOCIUJ: Nač si při tom slově vzpomeneš? Co ti P. připomíná? Mohou to být udáení losti, dojmy, zážitky, věci, lidé, místa. Dovol svým myšlenkám volně plynout.

ANALYZUJ: Řekni, z čeho se skládá život P. Pokud to nevíš, zkus něco vymyslet.

APLIKUJ: Řekni, k čemu se P. hodí, jak by se dal využít?

ARGUMENTUJ pro a proti Pižďuchům: Zkus zaujmout nějaká stanoviska. Použij pro jejich obhajobu jakékoli argumenty

Dostatek času bych věnovala prezentacím a ty povedené bych pak s popisem hodiny poslala do Rodiny a školy. Jako důkaz, že žáci jsou přemýšliví a docela rádi a pěkně píší.

Nina Rutová, lektorka knihovny Václava Havla

Poznámka: Tato aktivita se jmenuje kostka, její název je odvozen od šesti stran hrací kostky a je součástí metod kritického myšlení.

Nina Rutová